Dansk PENs bestyrelses skriftlige beretning til den ordinære generalforsamling 22. marts 2023

Dansk PEN i 2022

Præsidentens indledende bemærkninger

Det har været et hårdt år siden forrige generalforsamling i marts 2022. For verden, for Europa, i særdeleshed for ukrainerne, for afghanerne, rohingyaerne i Myanmar, Uyghurerne i Kina, befolkningen i Iran, Salman Rushdie og mange, mange andre. Alt for mange andre.

Vi må konstatere, at PEN desværre ikke blevet mindre relevant, når vi kæmper for skribenters ret til at bruge det frie ord, og modarbejder hadsk tale. Vores primære opmærksomhed er ikke på de store befolkningsgrupper, men på den enkelte skribent. Det er skæbner som den iranske forfatter og menneskerettighedsforkæmper, Narges Mohammadi og forfatter Mahvash Sabet, den saudiarabiske Raif Badawi og twitterbruger Salma al-Shehab, menneskerettighedsforkæmper Server Mustafayev fra Krim, egyptiske Ahmed Douma, zimbabwisk forfatter og aktivist Tsitsi Dangarembga, det ugandesiske PEN medlem Kakwenza Rukirabashaija, forfattere og mediearbejdere fra Belarus som Aliaksandr Lyubyanchuk og som nævnt det menneske, der i sig selv er blevet et symbol på prisen for ytringsfrihed i en verden uden grænser, Salman Rushdie.

I PENs arbejde bliver det fjerne ofte meget nærværende. Vi sidder måske geografisk langt borte fra disse mennesker – men gennem ordets magt kan vi trænge gennem mure og over grænser.

Gennem vores 'fængslede forfatteres komite' (WiPC) skriver vi til de fængsler, hvor mange af dem sidder (og mange sidder der igen og igen) fordi de nægter at afgive deres ret til at ytre sig frit.

Charteret for den internationale organisation PEN blev endeligt godkendt på PENs kongres i København i 1948 kort efter Anden Verdenskrig. Det er en smuk tekst med sætninger som:
"Litteraturen kender ingen grænser" og understreger behovet for at litteratur skal være fælles gods på trods af politiske eller internationale omvæltninger. Når vi arbejder for PENs charter arbejder vi ikke i Danmark, eller Myanmar, eller Ukraine – men i et fælles internationalt rum "for idealet om én menneskehed, der lever i fred og lighed i én verden". "Og da frihed indbefatter viljen til at beherske sig, lover medlemmerne hinanden at gå imod sådanne onder ved en fri presse som løgnagtig offentliggørelse, overlagte usandheder og fordrejelser af kendsgerninger med politiske og personlige formål."

Det har aldrig været nemt at balancere på dette ideal mellem kampen mod hadsk tale, bevidste løgne og forvrængning af fakta af politiske og personlige hensyn på den ene side, og på den anden side kampen for

retten til at ytre sig frit – også når talen går de magtfulde imod. For verden er fuld af forskellige vilkår, og forholdet mellem ytringsfrihed og hadsk tale er både defineret af kontekster og lokale forhold.

Selv om PENs rum er den internationale verden kan geografisk afstand have betydning for, hvordan man oplever denne balancegang. PENs arbejde i Europa har f.eks. helt klart givet nye perspektiver på ytringsfriheden fordi principper sættes på prøve når konflikterne udspiller sig i ens egen baghave.

Det kunne vi høre da den britiske forsker Matei Candea gæstede PEN i oktober og satte fokus på de forskellige opfattelser af ytringsfrihed, der dukkede op i Europa i kølvandet på angrebet på Charlie Hebdo. PENs charter er en rettesnor for vores arbejde og selvom vi kan synes små (ikke mindst i dansk PEN), så mindes vi hver dag om vigtigheden af vores eksistens. Det betydningsfulde, ja, nødvendige i vores daglige arbejde, som varetages af PENs uundværlige sekretariat, viste sig allerede fra årets start.

Ruslands brutale invasion af Ukraine kastede os med det samme ud i balancegangen. På den ene side at fordømme Ruslands konsekvente knægtelse af ytringsfriheden både før og efter invasionen og de mange drab, der fulgte, også på gode forfatter kolleger i Ukraine. På den anden side, med fuld forståelse for Ukrainsk hævnfølelse og vrede mod den russiske aggressor, at insistere på at det ikke er alle forfattere, der er fjender blot fordi de taler og skriver russisk, og nødvendigheden af at støtte forfatter- og journalistkolleger i Rusland, der forsøgte at vende sig mod Putins imperiale dagsorden som den russiske anti-Putin kunstner som Victoria Lomasko. Mange modstandere af Putin har forladt Rusland, men vi må gøre hvad vi kan for også at støtte dem, der er tilbage.

Den er med krigen i Ukraine kommet meget tæt på – denne balanceakt på en knivsæg – hvor man ikke vil gå fjendens ærinde (og i dette tilfælde en fjende, der med alle midler bekæmper sig eget folks ret til frie ytringer), men alligevel vil kæmpe mod hadsk og løgnagtig tale. Derfor var vi i Dansk PEN i et dilemma, da man i EU i marts lukkede for europæiske borgeres adgang til selv at følge den russiske propagandamaskines udgydelser på Sputnik og Russia Today – vi forstår helt behovet for at dæmme op for Ruslands effektive og løgnagtige agitationsapparat. Men vi må også gå imod den glidebane det kan være at lade et overstatsligt forbud censurere borgeres adgang til selv at kunne vurdere. Og vi har også reageret da Ukraine vedtog en medielov, der truer pressefriheden i landet.

I år er det hele kommet meget tæt på. Men i PEN kommer det på den anden side altid tæt på. Da amerikanerne trak sig ud af Afghanistan i august 2021, kostede det mange forfattere dyrt, og flere betalte med deres liv. Men PENs sekretariat hjalp i al hemmelighed sammen med kolleger fra andre lande forfattere og skribenter ud af landet. Forholdene for journalister og forfattere i Afghanistan er kun blevet værre siden. I dag har vi et tæt samarbejde med PEN Afghanistan, hvis medlemmer er blevet spredt over mange lande efter Talebans overtagelse, heriblandt Danmark, hvor Afghansk PEN pludselig kom så tæt på at de fik hovedkvarter i Dronningensgade. Herfra kan vi nu dagligt følge de forudsigelige forfølgelser af kvinder og piger, der blot ønsker sig adgang til viden og udvikling.

Ud over forfølgelser af mennesker, der ytrer sig, har PEN også i stigende grad været opmærksom på betydningen af, hvilke medier man ytrer sig igennem. Vi så det, da der kom fokus på Facebooks ansvar for forfølgelserne i Myanmar, og netop nu kører en retssag, hvor etiopiske Abrham Meareg anklager Meta (facebook) for sin fars, en etiopisk skribent og professors, død og forfølgelser af folk fra Tigray provinsen.

I Etiopien får folk deres information om verden fra de sociale medier. Dette had og den massive misinformation på Facebook har ført til forfølgelse af menneskerettighedsforkæmpere, siger bl.a. Amnesty International.

Men blot fordi verden er fuld af brændpunkter skal vi ikke også glemme at selv i et land som Danmark skal kæmpe for ytringsfrihed og mod hadsk tale. Når man bor i et fredeligt demokrati, har man en særlig forpligtelse til at gå i spidsen. Derfor skal vi også kigge på os selv. Anslag mod ytringsfriheden forsvinder ikke selv om man bor i et demokratisk smørhul.

Ytringsfrihed skal ses i en kontekst. Derfor har vi i løbet af året sat fokus på danske forskeres frihed til at ytre sig på trods af stærke lobbyorganisationers forsøg på at lukke munden på dem, ikke mindst indenfor landbruget. I det nære har vi også holdt arrangementer, der sætter fokus på hvad man kan sige eller ikke sige om køn, og der er mere at tage fat på i en 'cancel culture'-kontekst.

Hvad er tæt på, hvad er langt fra? Styrken ved PEN er, at der er PEN organisationer overalt. Det der for nogen opleves som 'fjerne egne', – er venner i PEN – et sammenhold på tværs af landegrænser, politiske dagsordener og en forbundethed i respekten for skriften og modige, klare ytringer. Det har vi også vist ved at skabe nye emne- og landegrupper i Dansk PEN, hvor vi samler folk med særlige interesser for et område. Dansk PEN-sprognetværk blev stiftet i februar 2022, for ganske vist er det skrevne ord uden grænser, men når vi ytrer os, sker det på mange forskellige sprog, hvoraf nogle er forbudte i deres eget hjemland. At have retten til at ytre sig frit er også retten til at kunne gøre det på sit eget sprog. I august 2022 holdt vi stiftende møde i Dansk PEN Afrika med oplæg af Knud Vilby, og flere undergrupper er på vej.

Der er mange nye emner der presser sig på, som vi også så på PENs kongres i Uppsala i efteråret. Den havde titlen *The Power of Words* – Ordets magt. Et nyt sted, hvor ordets magt sætter sig igennem, er på området klimaaktivisme, hvor vi ser stadigt flere eksempler på skribenter der forfølges for at tale mod mineselskaber, rydninger af regnskov og olieboringer. Og netop klimaet viser, at der ikke er nogen 'fjerne egne' når det gælder ytringsfrihed. Det har betydning for os alle, at stemmer kan høres selv i en fjerntliggende landsby i Amazonas. Det at kunne tale frit i Zimbabwe og Belarus har betydning langt ud over landendes egne grænser.

Og PENs arbejde nytter. I januar glædede det os at se, at flere iranske medier har omtalt den støtte PEN sendte til iranske forfatteres protest mod tortur, fængsling og henrettelser af demonstranter. International PEN kunne 9. februar fejre at hele 222 politiske fanger, heriblandt flere medlemmer af PEN Nicaragua, var frigivet i Nicaragua, dog for at blive deporteret til USA. I november blev den tyrkiske forfatter Nedim Türfent frigivet – også efter massivt pres fra PEN.

Lige før sin arrestation i 2020 postede den zimbabwiske forfatter Tsitsi Dangarembga disse ord:

'Friends, here is a principle. If you want your suffering to end, you have to act. Action comes from hope. This is the principle of faith and action.' In response to the demonstrations, the security services shut down most of the city, arrested several government critics and forced others into hiding."

Ordene blev bragt videre af PEN til andre lande, til inspiration for forfattere og aktivister og som advarsel til magthaverne om at der er mere handling i vente – også i forhold til at lade ord lyse op på de mærkeligste sprog i de fjerneste egne.

PEN har som organisation ordets magt, der når ud og gør fjerne afkroge af verden nære – så lad vores charter få det sidste ord.

”*PEN står for princippet om uhindret overførsel af tanker inden for enhver nation og mellem alle nationer, og medlemmerne forpligter sig til at modstå enhver form for undertrykkelse af ytringsfriheden i det land og det samfund, som de tilhører, og overalt i den øvrige verden, når som helst at dette er muligt*.”

101-års Jubilæumskongres

“THE POWER OF WORDS: Future challenges of Freedom of Expression.”

Den 88. internationale kongres blev omsider den flotte fejring af PEN Internationals 100-års jubilæum, der skulle have være holdt i Oxford i 2021, men på grund af corona-restriktionerne i stedet blev til endnu en online-kongres.

Overalt i verden er ytringsfriheden under pres. Autoritære kræfter vinder frem i lande, vi hidtil har anset for demokratiske. Nationalisme og ekstremisme udfordrer de politiske systemer. Forfattere, journalister og kunstnere chikaneres, forfølges, fængsles og slås ihjel som aldrig tidligere. Statskontrol og overvågning er i stigning, hadefulde ytringer på de sociale medier forgifter den offentlige debat og skaber frygt og selvcensur. Folk der skriver om miljø- og klimaforandringer chikaneres og trues – tilmed på livet. Det er en alvorlig udvikling, for vores demokratiske rettigheder kan ikke udfoldes, hvis vi ikke har adgang til information.
I september 1939 skulle den internationale PEN-kongres afholdes i Sverige. Thomas Mann var inviteret til at holde åbningstalen, men med Tysklands angreb på Polen 1. september måtte kongressen aflyses. Thomas Manns tale blev i stedet trykt i svenske aviser. Han skrev:

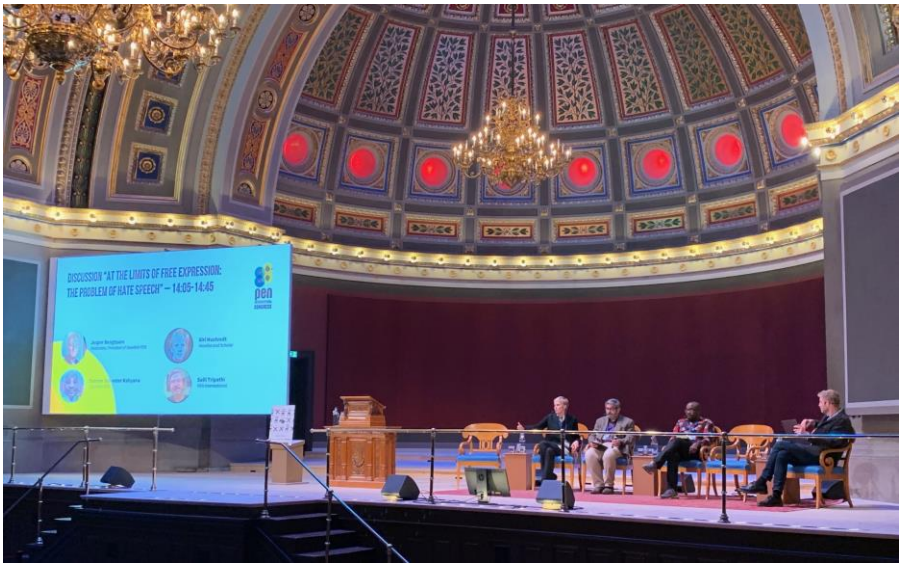

”Evil has revealed itself before us in such immensity and intensity that our eyes again have to perceive the dignity and clear beauty of goodness (…) We must again make use of the words truth, freedom and justice; the excess of evilness has deprived us the right to be modest on this point.”

På den første kongres der blev holdt efter krigen, i Stockholm i 1946, blev diskussionen om grundlaget for PEN, det internationale charter, bragt op. Her blev der for første gang formuleret, at ytringsfrihed og litteratur ikke kan adskilles. 77 år senere var 400 forfattere fra over 100 PEN-centre igen samlet i Sverige til PEN-kongres, for at debattere hate speech, digital overvågning, klimaforandringer, krig og konflikt og naturligvis PENs fremtidige arbejde.

Dansk PEN deltog i kongressen i Uppsala med fire deltagere, to delegerede og to, der selv betalte for deltagelsen. De delegerede var Dansk PENs præsident Cathrine Hasse samt generalsekretær Mille Rode, der desuden er ansvarlig for foreningens Writers in Prison-arbejde.

De to øvrige deltagere var Marianne Østergaard, kasserer i Dansk PEN, samt bestyrelsesmedlem, oversætter Jørgen Chr. Wind Nielsen, der er i bestyrelsen for PEN Internationals Translation and Linguistic Rights Committee.

Kongressens første del blev afholdt på universitet i Uppsala, med komitémøder, workshops og andre udvalgsmøder. Den formelle del af kongressen, valg af bestyrelsesmedlemmer, godkendelse af resolutioner mv., blev holdt på slottet.

Dansk PEN har i mange år været en aktiv del af PEN Internationals Writers in Prison Committee-arbejde, blandt andet med fokus på de mange fængslinger af journalister og forfattere i Tyrkiet og andre lande i Mellemøsten. I de senere år har vi særligt været engageret i krænkelser af ytrings- og forsamlingsfriheden i Saudi Arabien, forstærket af mordet på journalist Jamal Khashoggi i 2018 i Istanbul, men også lande som Egypten og senest ikke mindst Iran, hvor krænkelserne af menneskerettighederne er voldsomme og omfattende, har længe haft vores bevågenhed.

Dansk PEN er en aktiv del af de internationale PEN Action Group's for både Tyrkiet og Iran, og senest også den nystartede Belarus Action Group, der mødtes (oftest online) for at udveksle erfaringer og lægge strategi for arbejdet i de kommende år

Siden opstanden efter det omstridte parlamentsvalg i Belarus i 2019, og de mange journalister og skribenter der er fængslet siden opstanden blev slået brutalt ned, har Dansk PEN været stærkt optaget af at støtte kolleger, der fortsat er i landet eller er tvunget i eksil. Det samme gør sig gældende for de russiske journalister, der har afvist at støtte Putins krig i Ukraine.

På kongressen blev der holdt en workshop med fokus på netop disse kolleger, og der blev i forlængelse heraf dannet et netværk af PEN-centre, med dansk deltagelse, der fremover særligt vil fokusere på journalisters og forfatteres vilkår i disse lande.

Dansk PEN hører til blandt de 10-12 mest aktive PEN-centre i verden, som deltager og bidrager til det internationale Writers in Prison-arbejde. Vi er samtidig med blandt de centre, der aktivt har engageret sig i udviklingen af PEN Internationals struktur og økonomi. Dette arbejde tog vi også del i på kongressen med en række diskussioner og møder om PEN Internationals fremtidig og udfordrede økonomiske situation, blandt andet faciliteret af de nordiske PEN-centre.

Det er helt afgørende for Dansk PEN – og for det internationale PEN-arbejde i det hele taget – at vi er fysisk til stede på kongresserne. En meget stor del af det arbejde vi laver, hænger tæt sammen med andre PEN-centres indsatser. Meget bliver planlagt som større kampagner og fælles PEN-indsatser, men de mere uformelle samtaler der foregår udenom de officielle programpunkter, med erfaringsudveksling og aftaler om fremtidige aktioner og indsatser, er mindst lige så vigtige for vores arbejde. Vi véd, at jo flere centre der er engageret i de enkelte personsager, des større er PENs gennemslagskraft internationalt, og deltagelsen på kongressen giver os en mulighed for at knytte nye forbindelser, udvikle ideer og strategier for dette arbejde.

Den mere formelle del af kongressen, valgt til bestyrelsen, vedtagelse af resolutioner, godkendelse af regnskab og budget mv., gik som forventet og var alt i alt vellykket.

Der blev vedtaget fem resolutioner på kongressen. Vi bruger resolutionerne i vores henvendelser til myndighederne i de pågældende lande, og som baggrundsviden og orientering for den danske regering, når dens repræsentanter mødes med disse lande.

CUBA: Den 11. juni 2021 gik tusindvis af cubanere på gaden for at kræve reformer. Myndighederne tilbageholdt og angreb demonstranterne, heriblandt studerende, journalister og aktivister. Siden er 1320 personer arresteret. Mindst 50 forfattere og kunstnere er fortsat enten i fængsel, har husarrest eller efterforskes af politiet, og mange er tvunget i eksil, i bytte for deres frihed. Blandt dem er den uafhængige journalist og skribent for blandt andet Washington Post, Abraham Jiménes Enoa, der var Dansk PENs gæst i København i juni 2022.
I øvrigt var Dansk PEN i april 2022 medunderskriver på en protest mod de anklager der blev rejst mod en række forfattere og kunstnere efter demonstrationen i 2021. Læs mere her: https://www.pen-international.org/news/joint-statement-condemning-the-charges-brought-against-maykel-el-osorbo-castillo-perez-and-luis-manuel-oteo-alcantara

JULIAN ASSANGE: PEN fordømmer den britiske indenrigsministers beslutning om at godkende udleveringen af WikiLeaks stifter Julian Assange til retsforfølgelse i USA. Assange risikerer en dom på 175 års fængsel for sin rolle i at skaffe adgang til og publicere fortrolige militære og diplomatiske dokumenter. PEN har gentagne gange understreget, at retsforfølgelsen af Julian Assange rejser alvorlig bekymring for pressefriheden. At gøre brug af spionagelovgivning, når der er tale om at modtage og udgive fortrolige dokumenter, sender et farligt signal til journalister og publicister over hele verden. Statens behov for at holde ting hemmelige, har ikke nødvendigvis forrang i forhold til offentlighedens ret til disse informationer, især ikke hvis der er stærke beviser på overtrædelse af menneskerettighederne eller korruption. Europarådets kommissær for menneskerettigheder, Dunja Mijatovic siger, at udleveringen af Julian Assange vil have en grufuld effekt på mediernes frihed og kan i sidste ende ødelægge mediernes funktion som vagthund i et demokratisk samfund.

UKRAINE: Situationen i de russiskkontrollerede områder af Ukraine vækker alvorlig bekymring. Mange indbyggere på Krim er blevet retsforfulgt blot for at opfordre til fred. Russiske standarder bliver pålagt lokale skoler, hvor undervisning i ukrainsk sprog, historie og litteratur ikke længere er tilladt. Adgang til ukrainske tv-kanaler er blevet blokeret, og internetudbydere erstattet med russiske. Journalister og menneskerettighedsaktivister holdes fortsat bag tremmer på politisk motiveret grundlag, heriblandt journalisterne Osman Arifmemetov, Marlen (Suleyman) Asanov, Asan Akhtemov, Remzi Bekirov, Tymur Ibrahimov, Server Mustafayev, Seyran Saliyev, Ruslan Suleyhali, Rustem Sheik, Amet Suleymanov, Iryna Danilovych, Oleksiy Bessarabov, Vladyslav Yesypenko og Nariman Dzhelyal, der tillige er næstformand for Mejlis of the Crimian Tatar People, der blev forbudt i kølvandet på Ruslands annektering af Krim i 2014. Den internationale FN-domstol i Haag (ICJ) pålagde i 2017 Rusland at ophæve forbuddet, men det er ikke sket. Rusland tilsidesætter de grundlæggende principper i FNs charter, for at lukke munden på kritiske røster.

DISKRIMINATION AF KURDISK SPROG OG KULTUR: Der findes ikke officielle data, men det vurderes, at det kurdiske folk udgør omkring 20 procent af befolkningen i Tyrkiet, hvor de udsættes for alvorlig diskrimination på grund af deres sprog, kultur og identitet. I flere perioder af landets 100-årige historie har det været forbudt at tale kurdisk offentligt. Særligt efter 2015, da fredsforhandlingerne mellem de tyrkiske myndigheder og det kurdiske arbejderparti (PKK) brød sammen, har myndighederne slået hårdt ned på kurdisk litteratur, kulturelle symboler, sprog og medier. De fleste pro-kurdiske medier er lukket ned og mange journalister er fængslet på grundløse anklager om terrorisme, heriblandt redaktør, reporter og digter Nedim Türfent, der 29. november omsider blev løsladt efter seks et halvt års fængsel. Under retssagen mod ham insisterede han på at tale kurdisk.

STADIG FLERE LANDE INDFØRER LOVE DER BEGRÆNSER CIVILSAMFUNDETS YTRINGSFRIHED: Overalt i verden indskrænkes det rum som civilsamfundsorganisationer, heriblandt PEN, kan agere indenfor. NGO'er udsættes for systematisk undertrykkelse og censur, begrænsende restriktioner og lovgivning, der fører til lukning, vilkårlige anholdelser, retslig chikane og tvunget eksil, alene fordi de udfører deres arbejde og udtrykker kritiske synspunkter om offentlige forhold. Det var tilfældet for PEN Nicaragua og fem andre nicaraguanske ngo'er i februar 2021, og for PEN Belarus i august samme år. Begge PEN-centre er nu forbudt. I et stigende antal lande verden over er undertrykkelse og censur fra autoritære regimers side en væsentlig hindring for PEN-centres mulighed for at operere frit og skabe et sikkert rum for dialog, udveksling og fejring af litteraturen og forsvaret for ytringsfriheden. Et åbent og offentligt rum er grundstenen i et frit, pluralistisk, retfærdigt, fredeligt og demokratisk samfund, og en forudsætning for udøvelse af retten til ytrings- og pressefrihed, hvilket er kernen i PENs internationale charter. Som medlemmer af PEN forpligter vi os til, verden over, modigt at udtale os, individuelt og kollektivt, i forsvaret for ytringsfriheden, og til at samarbejde nationalt, regionalt og globalt med andre organisationer, der har samme mål, for at imødegå de voksende indskrænkninger af det civile rum, når og hvor som helst, det viser sig.

Læs de fulde resolutionstekster fra PENs kongres her: https://www.pen-international.org/congress-resolutions

Udfordringerne fra de nye medieplatforme og deres betydning for ytringsfriheden, samt for sikkerhed og beskyttelse af brugerne, var flere gange på dagsordenen. Misinformation og skræmmekampagner skaber tvivl og usikkerhed om, hvad der er sandt og virkeligt, en tvivl der kan udnyttes – og bliver det. Det har vi blandt andet set i forbindelse med Ruslands krig i Ukraine, der

selvsagt fyldte en del på kongressen. Men det er ikke entydigt problematisk. De sociale medier er også en platform der bruges i kampen mod undertrykkelse i diktaturstater som fx Iran, hvor de landsdækkende protester mod regimet, udløst efter drabet på den unge kvinde Mahsa Amini i september, og myndighedernes brutale fremfærd mod demonstranterne, bliver formidlet til og dokumenteret overfor omverden. Tilsvarende er de sociale medier en vigtig vej for omverden til at vise solidaritet med demonstranterne og deres eksilerede kamp- og åndsfæller, så de ved, at de bliver set og hørt.

"I takt med at vi er vidne til fremkomsten af nye måder at udtrykke sig på og udøve retten til at have meninger på, modtage informationer og ideer og formidle information, antager litteraturen nye former, og dermed også nye måder, ytringsfriheden udfordres på, kontrolleres, begrænses eller helt og tvangsmæssigt bringes til ophør. Hundrede år efter PENs grundlæggelse er det nu vigtigere end nogensinde at udvikle nye måder at forsvare og omfavne friheden på."

Burhan Sonmez, præsident for PEN International

Den internationale bestyrelse

Regula Venske (forfatter, medlem af tysk PEN) blev valgt som ny international sekretær. Hun afløste Kätlin Kaldmaa (PEN Estland) der ikke kunne genvælges. Gabriel Seisdedos (forfatter, PEN Argentina), Beatrice Lamwaka (forfatter, PEN Uganda) og Tanja Tuma (forfatter, PEN Slovenien) blev valgt til den internationale bestyrelse, der nu foruden de nævnte består af Burhan Sonmez (forfatter og advokat, medlem af tyrkisk, kurdisk og engelsk PEN, International præsident siden 2021), Eric Lax (forfatter, medlem af PEN USA, international kasserer), David Francis (forfatter, medlem af PEN USA), Iman Humaydan (forfatter, medlem af PEN Libanon), Ola Larsmo (forfatter, tidligere ordførende medlem af svensk PEN) og Salil Tripathi (forfatter, medlem af engelsk PEN, tidligere formand for PEN Internationals Writers in Prison Committee).

Vicepræsidenter

German Rojas (forfatter, PEN Chile) blev valgt som formand for Writers for Peace Committee (WfPC) og Elisabeth Nordgreen (forfatter, Finsk PEN) og Terry Carlbom (forfatter, Svensk PEN) blev begge valgt som vicepræsidenter. PEN International har en række vicepræsidenter, der har fået titlen primært for deres årelange og stærke engagement i PEN. Blandt vicepræsidenterne er forfattere som Svetlana Alexievich, Orham Pamuk, J. M. Goetzee og Margareth Atwood, samt fra Dansk PEN Niels Barfoed og Jens Lohmann.

Den tomme stol

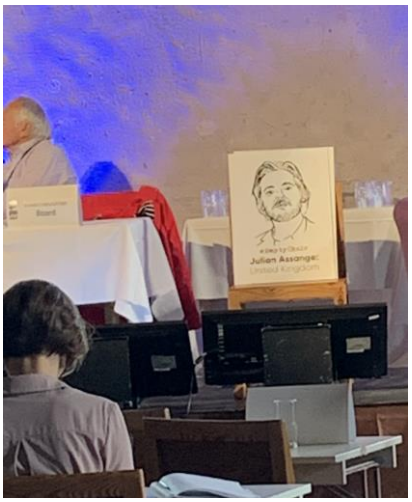

Traditionen tro ærede kongressen en række forfattere og journalister, der ikke kunne være til stede, enten fordi de er fængslede eller er dræbt i forbindelse med deres arbejde, i forsvaret for det frie ord.
Der blev sat en tom stol frem til Julian Assange (UK), Innocent Bahati (Rwanda), Ahmed Douma (Egypten), Narges Mohammadi (Iran), Dom Philips (Brasilien), María Christina Garrido Rodríguez (Cuba), Salman Rushdie (USA), Pham Doan Trang (Vietnam) og alle journalister og mediearbejdere, der har mistet livet under Ruslands krig i Ukraine.

Der var i alt 381 deltagere på kongressen, som repræsenterede 107 centre fra alle dele af verden.
To nye PEN-centre blev budt velkommen, PEN Sri Lanka og PEN Armenien, så det samlede antal PEN-centre på verdensplan, er nu på 147. Aldersmæssigt var fordelingen sådan, at 71 % af de delegerede var 50+. Kønsfordelingen var tæt på 50/50.

Næste års kongres bliver afholdt online i dagene 25.-29. september, primært for at spare på den internationale organisations ressourcer, der er stærkt begrænsede. PEN International kæmper med en temmelig dårlig økonomi, som kongressen pålagde den nye bestyrelse at rette op på.

PENs Writers in Prison Committee (WiPC) holder sit årsmøde i Zagreb i maj, og ICORN, det internationale netværk af Fribyer, holder årsmøde i Bruxelles i marts. Vi håber på at deltage i disse møder.

Den digitale udstilling af PEN Internationals arkiv "Unlocking the History of PEN International" https://www.pen100archive.org/ kan anbefales. Mere end 90 PEN-centre har bidraget til udstillingen.

Svensk PEN udgav i anledning af kongressen en landerapport om ytringsfrihedens vilkår i Sverige, der bl.a. indeholder en artikel af journalist og forfatter Ulrika Knutson, "The right to Blasphemy – part of Freedom of Expression, om kunstneren Lars Vilks, der sammen med sine to livvagter blev dræbt i et trafikuheld i oktober 2021, og om Rasmus Paludans koranafbrændinger i Sverige, senest ved en demonstration foran den tyrkiske ambassade, der har udfordret det kommende svenske NATO-medlemskab.
Rapporten, der også indeholder en række andre interessante artikler, kan læses her:
https://www.svenskapen.se/landrapport-country-report

Writers in Prison (WiPC) - og Rapid Action-netværker (RAN)

Det har været endnu et blodigt år for journalister, mediearbejdere, forfattere og kunstnere verden over. Den internationale journalistsammenslutning IFJ angiver i deres årsberetning antallet af dræbte journalister til

67. Heraf anses 59 dødsfald for at være målrettede drab, der knytter sig direkte til de pågældendes arbejde. Mexico slog i 2022 sin egen triste rekord med 15 myrdede journalister, det højeste antal i 30 år. En betydelig del af de dræbte er freelancejournalister eller reportere fra nyhedsmedier i mindre byer.
Krigen i Ukraine antages også at have kostet mindst 15 journalister livet. Blandt de ukrainere, der har tilsluttet sig de kæmpende styrker, er der desuden en række forfattere, kunstnere og kulturarbejdere, der har mistet livet. Det samlede overblik har vi endnu ikke, men ifølge PEN Ukraine, der forsøger at samle og registrere de døde forfatterkolleger, kunstnere og kulturarbejdere, er foreløbig 46 enten døde i kamp eller som civilister under de russiske angreb. Blandt dem er den anerkendte forfatter Volodymyr Vakulenko, der i april blev taget til fange sammen med sin søn, der er autist, nær byen Izium i Kharkiv regionen. Efterfølgende blev hans søn frigivet, men ingen hørte nyt om Vakulenkos skæbne før i november, da hans lig blev fundet i en grav i skoven ved Izium. (www.pen.org.ua).

En væsentlig del af PENs arbejde i 2022, både internationalt og i Danmark, har knyttet sig til de krige, kriser og konflikter, der desværre har været højt på dagsordenen de sidste par år, ikke mindst Ruslands krig i Ukraine. I PEN Internationals Case Liste for 2021-2022, der følger med årsberetningen i en særskilt e-mail, kan man læse om de mange sager, vi har været optaget af, både i Dansk PEN og internationalt.

Dansk PENs særlige WiPC-indsatsområder i 2022

- **Belarus**: Dansk PEN indledte i efteråret 2021 et samarbejde med den belarusiske kulturforening Beladania, og i 2022 har vi, blandt andet med deres hjælp, haft besøg af flere belarusiske forfattere og kunstnere. I samarbejde med Beladania forbereder vi desuden en antologi med bidrag af belarusiske forfattere, der skal udkomme i løbet af 2023.
  Sammen med en række andre PEN-centre, heriblandt i de øvrige nordiske lande, har vi dannet et Belarusisk PEN Aktions netværk, hvor vi drøfter konkrete sager, forbereder fælles protester og planlægger initiativer, der kan støtte op om PEN Belarus, hvis ledende medlemmer nu er tvunget i eksil.
- **Ukraine:** umiddelbart efter den russiske invasion i februar 2022 afholdt vi to arrangementer til støtte for PEN Ukraine, Højtlæsning for Ukraine, i Aarhus og København, og præsidenten for PEN Ukraine, Andrei Kurkov, deltog online på Dansk PENs generalforsamling i 2022. Efterfølgende har vi haft en tæt dialog med – og flere besøg af kolleger fra PEN Ukraine, hvis kamp for at overleve som selvstændig nation, med eget sprog og egen kultur, vi selvsagt helt og fuldt støtter og forstår.
  I Dansk PENs bestyrelse har vi dog været noget betænkelige ved den modvilje, der har ramt russiske kunstnere og forfattere, uagtet deres udtalte modstand mod krigen. I særdeleshed – og det er selvfølgelig helt forståeligt i den aktuelle situation, fra ukrainske PEN-kolleger, der har opfordret til boykot af alt russisk, men også fra en række vestlige politikere, heriblandt den forhenværende danske kulturminister. Forud for den internationale PEN-kongres i Uppsala forsøgte vi derfor at få en fælles udtalelse igennem, der advarede mod en generel og automatisk boykot af al russisk litteratur og kunst, uanset hvem og hvad, vel vidende at det ville blive svært at få vedtaget så længe krigen raser og koster så mange menneskeliv. Det lykkedes da heller ikke, men man bør ikke glemme at det er Putins krig, ikke kunstnernes og forfatternes, og en skønne dag når krigen er slut, så skal de kappede forbindelser nødvendigvis genetableres.
- **Mexico**: I flere år har vi fulgt den uhyggelige udvikling med de mange drab på journalister i Mexico og vi har forsøgt at samle en dansk Mexico PEN aktions-gruppe, der kan reagere hurtigt, når der sker ting i landet, der kalder på udtalelser og protester fra Dansk PEN. Den del af arbejdet er vi ikke

kommet langt nok med endnu, men i marts 2022 tog vi initiativ til en fælles henvendelse til Mexicos præsident Andrés Manuel López Obrador fra de skandinaviske PEN-centre, journalistforbund, forfatterforeninger og flere. Brevet blev trykt i en række mexicanske aviser.
Læs brevet til præsident Obrador her: https://www.pen-international.org/news/mexico-danske-svenske-og-norske-organisationer-skriver-til-mexicos-prsident-om-forbrydelser-mod-journalister

- **Iran:** De omfattende protester og tusindvis af arrestationer i Iran har sat gang i en bølge af aktioner, også udenfor Irans grænser. Over hele verden har iranske forfattere, kunstnere og andre fulgt med og demonstreret deres solidaritet med oprøret i Iran.
  Også blandt PENs medlemmer verden over er der mange, der har organiseret demonstrationer, klippe hår-happenings (billedet nedenfor er fra kongressen, hvor mange af de kvindelige delegerede klippede totter af deres hår) oplæsninger og koncerter. På den internationale kongres besluttede en gruppe PEN-centre, heriblandt Dansk PEN, at danne et Iran Action-netværk, for at orientere hinanden om de kampagner og aktioner der er i gang i de forskellige lande, holde øje med de mange sager om fængslede iranske kolleger og planlægge fælles initiativer. I Dansk PEN fik vi i efteråret en henvendelse fra den tidligere fribyforfatter i Aarhus, Omid Shams, der iransk forfatter og

performancekunstner, og medlem af den forbudte iranske forfatterforening, hvis ledende medlemmer er fængslet i Iran. Omid Shams bad om hjælp til at indsamle internationale forfatterunderskrifter på en protest mod fængsling og tortur af demonstranter og andre, der har udtrykt støtte til oprøret, og vi satte herefter en underskriftindsamling i gang. Der kom mere end 700 underskrifter på protestbrevet, hvoraf knapt 100 var fra Danmark og Norge. Protesten blev gengivet i flere iranske uafhængige medier.
For persiskkyndige kan omtalen læses her: https://iranwire.com/fa/news-1/112547 og https://www.radiozamaneh.com/749338 og et interview med Omid Shams på twitter ايران اينترنشنال ارزیابی امید شمس، نویسنده و حقوقدان، از بیانیه ۷۰۰ نویسنده و هنرمند با عنوان «قیام علیه قتل‌های حکومتی در ایران» https://t.co/nZyY8H56wM" / Twitter på Twitter: "
Ud over dette initiativ har Dansk PEN året igennem været optaget af at støtte vores to æresmedlemmer, **Narges Mohammadi** og **Mahvash Sabet**, der i 2022 begge er tilbage i fængslet igen, efter at have været ude et par år. Vi regner med at udgive en dansk oversættelse af Narges Mohammadis interviewbog, Hvid Tortur, om forholdene for kvindelige fanger i Evinfængslet i

Teheran i løbet af 2023, men vi mangler endnu noget af finansieringen, før den kan udkomme. Det var dette manuskript der førte til, at hun nu har fået endnu en fængselsstraf.
Mahvash Sabet blev i august pludselig arresteret igen og i de følgende fem måneder havde familien ingen kontakt med hende. Først i slutningen af december fik hendes mand og søster mulighed for at besøge hende og kunne efterfølgende fortælle, at Mahvash er blevet mishandlet, har været syg og er meget afkræftet. Vi er i kontakt med familien og med repræsentanter for Baha'i-bevægelsen, og forsøger at hjælpe med at skabe opmærksomhed omkring Mahvash's situation.
Læs mere her: https://www.pen-international.org/news/iran-authorities-must-release-writer-and-poet-mahvash-sabet

- **Tyrkiet**: i årevis har Tyrkiet stået højt på listen over lande som vi, sammen med en række andre PEN-centre, har haft fokus på. Vi har bidraget til kampagner og protester mod de mange fængslinger af forfattere, intellektuelle og journalister, mod chikane og lukning af pro-kurdiske medier og mod uretfærdige og langtrukne retssager. Antallet af fængslede forfatter og skribenter er muligvis faldet lidt, men myndighedernes forfølgelse og chikane fortsætter ufortrødent., og de domme der fældes, er brutale. Dansk PEN er en del af et internationalt PEN Tyrkiet-Aktion netværk, hvor vi følger en række forskellige sager, udveksler erfaringer og organiserer fælles aktioner.
  Det har vi gjort i sager som den mod den fængslede oppositionspolitiker og forfatter **Demirtaş Selahattin**, der er anklaget for at medlemskab af en terrororganisation, og for at sprede terrorpropaganda og anspore til vold. Selahattin er tidligere medformand for det pro-kurdiske demokratiske parti HDP, og beviserne mod ham består stort set udelukkende af hans politiske taler og pressemeddelelser. Han har været tilbageholdt uden dom i mere end fem år. En anden grotesk sag er dommen over sociolog, forfatter og menneskerettighedsforkæmper **Pinar Selek**, der i 1998 blev fængslet i forbindelse med sin forskning i fredsprocesser og demilitarisering af forholdet mellem de tyrkiske myndigheder og PKK. Hun blev anklaget for at støtte PKK og for at være meddelagtig i et terrorangreb på et marked i Istanbul. Selek har afvist alle anklager. Hun er gentagende gange dømt og frikendt, men derefter anklaget på ny. Hver gang har anklageren fastholdt anklagerne og appelleret frifindelsen. I 2017 lykkedes det Pinar Selek at udrejse af Tyrkiet og opnå fransk statsborgerskab, men retssagen mod hende er fortsat og i juni 2022 stadfæstede den tyrkiske højesteret livstidsdommen over Pinar Selek in absentia. En anden livstidsdom blev i maj 2022 tildelt **Osman Kavala**, forlægger og grundlægger af Anadolu Kültür, en non-profit kunst- og kulturorganisation i Istanbul. Kavala blev først tilbageholdt i oktober 2017 og blev officielt anklaget 16 måneder senere for at være ansvarlig for forbrydelser, der angiveligt blev begået af demonstranter i hele Tyrkiet under Gezi Park-protesterne i 2013. Størstedelen af de tiltalte i Gezi park-sagen blev frikendt i 2017, men umiddelbart efter blev Kavala anholdt for at 'forsøge at vælte den forfatningsmæssige orden gennem vold og magt' i forbindelse med det mislykkede kupforsøg i 2016. Anklagemyndighedens appel af frifindelserne blev stadfæstet i november 2020, og der blev beordret en ny retssag. Her blev Kavala yderligere anklaget for 'spionage'. I februar 2022 stemte Europarådets Ministerråd for at indlede traktatbrudsprocedure mod Tyrkiet, på grund af dets manglende løsladelse af Kavala.

I oktober skrev Dansk PEN, sammen med 24 internationale ytrings- og pressefrihedsorganisationer, under på en skarp kritik af **et lovforslag fremsat af den tyrkiske regering om "misinformation og falske nyheder"**, til vedtagelse i parlamentet. Loven blev vedtaget og kan nu give op til tre års

fængsel, hvis man er fundet skyldige i bevidst at offentliggøre "misinformation og falske nyheder", der har til formål at anstifte frygt eller panik, bringe landets indre eller ydre sikkerhed i fare, forstyrre den offentlige orden og den generelle sundhed i det tyrkiske samfund. Der vil være en forhøjelse af enhver dom med 50 %, hvis oplysningerne er blevet offentliggjort fra anonyme konti, af nogen, der skjuler deres identitet, eller som en del af en organisations aktiviteter. Lovens vage formuleringer og landets i forvejen stærkt politiserede retsvæsen, vil gøre det muligt at retsforfølge millioner af internetbrugere og kan føre til yderligere censur og selvcensur op til parlamentsvalget i maj 2023.
I november 2022 blev den kurdiske journalist og forfatter **Nedim Türfent** omsider løsladt. Han har tilbragt seks et halvt år i fængsel på falske anklager om "medlemskab af en terrororganisation". Dommen lød oprindelig på otte år og ni måneder, så frigivelsen var en glædelig overraskelse. Vi har i Dansk PEN korresponderet en del med ham mens han var fængslet, og gør det fortsat.

Forud for det kommende præsidentvalg 14. maj og videre i det kommende år håber vi at kunne danne et dansk PEN Tyrkiet-netværk, der kan reagere hurtigt med udtalelser og henvendelser til myndighederne i de aktuelle sager. Medlemmer af Dansk PEN med interesse for og kendskab til Tyrkiske forhold – og også gerne til det tyrkiske og/eller kurdiske sprog, opfordres hermed til at blive en del af dette netværk.

- **Egypten**: Lige siden de store demonstrationer på Tahrirpladsen under det såkaldte arabiske forår, har hundredvis af forfattere, kunstnere, mediearbejdere, journalister og aktivister været udsat for chikane fra myndighederne, langstrakte retssager, fængsling og mishandling. Dansk PEN har i flere år fulgt en række af disse sager tæt og har også i 2022 bidraget til internationale protester og kampagner for deres frigivelse. Det gælder blandt andre digteren **Galal El-Behairy** (se mere under punktet Æresmedlemmer) og den internationalt anerkendte blogger og politiske aktivist **Alaa Abd El-Fattah**, der siden 2014 har været fængslet flere gange og i 2019 blev idømt fem års fængsel.
- I december kunne vi glæde os over frigivelsen af den egyptiske forfatter og journalist Ismail Alexandrani, der har afsonet syv års fængsel på baggrund af falske anklager og en på alle måder uretfærdig rettergang.

Fribyer for forfulgte forfattere

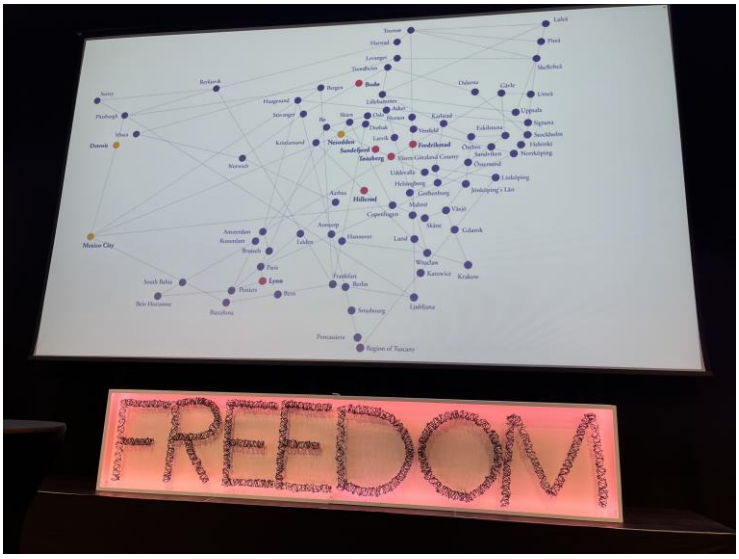

Der er fortsat tre fribyer i Danmark: Hillerød, København og Aarhus og der er fortsat to fribygæster i henholdsvis Hillerød og København - en forfatter fra Bangladesh og en fotograf fra Belarus - mens Aarhus endnu ikke har valgt en ny fribykunstner.

I det netværk, vi har skabt mellem Dansk PEN og fribyerne, arbejder vi fortsat på at få flere danske byer med i fribyordningen, men det er ikke nogen nem opgave. Det er stadig byerne alene,

der står med den økonomiske byrde, når en by bliver friby, så vi arbejder fortsat for, at fribyerne delvist kan få kompensation fra staten i det vigtige arbejde. Ifølge ICORN, det internationale netværk af fribyer, er ansøgere til fribyer i stigning. I 2021 måtte ICORN lukke for ansøgerlisten, da der på det tidspunkt var 200 ansøgere på venteliste. Fra årsskiftet 2022-23 er listen åben igen. I årets løb er der kommet mange ansøgninger fra afghanere og i den nære fremtid forventes mange ansøgere fra lande som Afghanistan, Rusland, Belarus, Myanmar, Etiopien, Iran … Ansøgninger til ICORN følger oftest mønsteret for migration og ansøgernes professioner er især journalister og digtere.

Hillerøds borgmester har i august 2022 i et brev opfordret hovedstadsregionens borgmestre til at få flere af hovedstadens kommuner til at blive fribyer. Sammen med brevet lå også et brev fra borgmesteren i Stavanger (byen hvor ICORN's sekretariat ligger). Stavanger Kommune har nemlig besluttet at fordoble antallet af fribykunstnere og har samtidig øget de økonomiske midler til ICORN-sekretariatets store og vigtige opgaver. Hillerød Kommune har planlagt et informationsmøde for potentielle fribyer i april 2023. Det sker i samme periode som Hillerøds fribyfotograf udstiller på biblioteket.

I det danske ICORN-netværk arbejder vi pt med dialog om og opfordring til friby med bl.a. de danske UNESCO Creative Cities og de danske byer, der aspirerer til at blive europæisk kulturhovedstad i 2032. Erfaringsmæssigt er europæiske kulturhovedstæder ofte også fribyer allerede inden de bliver valgt som kulturhovedstad. Over hele verden er der pt ca. 70 fribyer. Norden er størst repræsenteret med 25 i Norge, 24 i Sverige (flere af byerne i Norge og Sverige har både to og tre fribygæster på samme tid) 3 i Danmark, samt 1 i Island og 1 i Finland. I det danske netværk har vi stor gavn af især det store svenske netværk og deltager bl.a. i det svenske nationale ICORN-netværksmøde, der både er for fribygæster og koordinatorer m.fl. I 2022 blev netværksmødet afholdt i Örebro. Vi oplever netværksmøderne som et godt afsæt for udveksling af erfaringer på alle niveauer. I Øresundsregionen har vi i det forløbne år arbejdet tæt sammen fribyerne imellem: Lund, Malmö, København og Hillerød samt Dansk PEN. Det drejer sig om kunstnernes deltagelse i arrangementer på begge sider af Sundet, netværk og projekter. Fribykunstnere fra begge sider har i årets løb bl.a. deltaget i arrangementer på Den Internationale Højskole i Helsingør, Bokmässan i Göteborg mm.

På ICORN's General Assembly 2022 i Gdansk deltog Friby København og kontaktperson i Dansk PEN. Ud over generalforsamlingen og det befordrende netværk deltog koordinatorerne i et kursus for nye koordinatorer, Københavns nuværende fribykunstner læste op fra scenen og den forrige deltog i en vigtig paneldiskussion, 'Fra hjælp til solidaritet'.

Både København og Hillerød hr i 2022 modtaget støtte fra Slots- og Kulturstyrelsens pulje vedr. Fribyaktiviteter – til henholdsvis oversættelsesarbejde og udstilling.

Københavns Kommune har ansøgt om at blive værtsby for ICORN General Assembly 2024 – et tredages møde, der vil inkludere ca. 300 deltagere fra hele verden i 3 dage, hvis København bliver valgt. I Dansk PEN arbejder vi på at kunne deltage i Kulturmødet på Mors i 2023 sammen med fribyer på begge sider af Sundet – i et målrettet forsøg på at engagere flere kommuner som fribyer.

Vi vil stadig opfordre PENs medlemmer til at skubbe på ude i kommuner, der kunne blive nye fribyer i Danmark.

Dorthe Lykkegaard er PENs kontaktperson vedr. Fribyer.

Æresmedlemmer

EGYPTEN

Galal El-Behairy, digter og sangskriver. Den 31. juli 2021 havde Galal El-Behairy afsonet sin dom på tre års fængsel og vi ventede på at høre nyt om hans løsladelse. Fængselsmyndighederne slap ham først den 3. august, men førte ham til Kafr Shukr politistation. Her var han tilbageholdt frem til 15. august. Herefter gik der tyve dage, hvor det var uklart hvor Galal befandt sig, men den 5. september dukkede han op hos den øverste statssikkerhedsadvokat (SSSP), hvor han blev mødt med nye anklager.
Anklageren forlangte Galal varetægtsfængslet igen, denne gang anklaget for at "udbrede falske nyheder" og for at "slutte sig til en terrorgruppe". Siden da er hans varetægtsfængsling gentagende gange blevet forlænget. El-Behairys familie fortæller, at hans helbred er væsentligt forværret som følge af den dårlige behandling han er udsat for i fængslet. I februar 2023 har Galal El-Behairy indledt en sultestrejke.
Æresmedlem af Dansk PEN fra 2020. Kontaktperson: Mille Rode.

IRAN

Sedigeh Vasmaghi, digter, menneskerettighedsadvokat og kvindesagsaktivist. Vasmaghi kom til Sverige som fribyforfatter i 2012 efter at have modtaget dødstrusler. I 2017 rejste hun med sin mand tilbage til Iran, men allerede ved ankomsten til Teheran blev hun arresteret og efterfølgende idømt fem års fængsel for "propaganda mod regimet". Baggrunden var, at hun havde kritiseret myndighedernes voldelige angreb på massedemonstrationerne i 2016, hvor mange blev dræbt og såret af snigskytter fra tage og helikoptere og på klos hold skudt af soldater med maskingeværer.
Fra fængslet var Vasmaghi med til at underskrive en protest med krav om at stoppe myndighedernes brutale vold mod demonstranterne i efteråret 2019. Det førte til nye sigtelser imod hende og i august 2020, da hendes sag endnu engang skulle for revolutionsdomstolen, nægtede hun at møde op til retssagen. Hun mente, at sagen burde føres som en åben retssag, så offentligheden kunne se, hvad der foregår. I september 2020 fik hun lagt yderligere et år til den dom, hun allerede afsonede. Sedigheh Vasmaghi har i mange år været en markant stemme i kampen for bl.a. kvinders rettigheder. Hun har tidligere været medlem af bystyret i Teheran. Hendes første digtsamling, *En bøn om regn*, udkom på farsi i 1989 og på svensk i 2014.
Æresmedlem af Dansk PEN fra 2020. Kontaktperson: Mille Rode.

Nasrin Sotoudeh, forfatter og advokat. Hun er anklaget for at "sprede propaganda" og "konspirere mod statens sikkerhed". Som advokat har Nasrin i mange år kæmpet mod dødsstraf i Iran og forsvaret kvinders ret til ikke at bære tørklæde. Hun har arbejdet tæt sammen med nobelprismodtager Shirin Ebadi. Nasrin

Sotoudeh blev arresteret i september 2010 og idømt 11 års fængsel og forbud mod at virke som advokat i 20 år. Hun appellerede dommen og fik samme år nedsat straffen til seks års fængsel og ti års frakendelse af retten til at arbejde som advokat. I slutningen af 2015 blev hun løsladt, men i juni 2018 blev hun arresteret igen på nye anklager, der relaterer sig til "statens sikkerhed". I marts 2019 blev hun idømt ti års fængsel og 148 piskeslag, der blev lagt oveni seks andre anklager, der tilsammen gav hende en dom på 38 års fængsel. Nasrin har flere gange sultestrejket i fængslet og familien er bekymret for hendes helbred.
Æresmedlem af Dansk PEN fra 2020. Kontaktperson: Mille Rode

Narges Mohammadi, iransk aktivist og journalist, født i 1972. Direktør for Defenders of Human Rights Centre (DHRC), som er grundlagt af nobelprismodtageren Shirin Ebadi. Narges Mohammadi blev arresteret den 10. juni 2010 og fik en dom på 11 års fængsel, som senere ved en appeldomstol blev nedsat til seks års fængsel. Anklagerne lød bl.a. på propaganda mod regimet ved at rapportere om brud på menneskerettighederne, samarbejde med Shirin Ebadi og besøg hos politiske fanger.
Narges Mohammadi blev løsladt i oktober 2020, efter at en domstol besluttede at nedsætte hendes straf. Hun havde ved løsladelsen alvorlige covid-19 symptomer, oveni et i forvejen svækket helbred. I 2021 fik hun en ny dom på to et halvt år og 80 piskeslag for sin aktivisme i fængslet, en dom som hun nu afsoner. Vi har ført kampagne for Narges Mohammadi siden 2012 og utallige gange sendt protester og appeller for hendes frigivelse.
Æresmedlem af Dansk PEN fra 2014-2020 og igen fra 2021. Kontaktperson: Mille Rode

KINA

Gao Yu, journalist, født i 1944. Blev den 24. april 2014 anholdt og senere anklaget for at have lækket et internt og hemmeligt dokument fra kommunistpartiet til udenlandske medier. Gao Yu blev i 2015 idømt syv års fængsel, men fik som følge af dårligt helbred senere samme år lov til at afsone resten af sin fængselsdom i husarrest eller på hospital. Gao Yu blev i april 2019 løst fra sin husarrest, men nægtes fortsat tilladelse til at rejse til Tyskland, som har tilbudt at modtage hende til lægebehandling. Aktuelt ved vi ikke, hvor hun befinder sig, men hun er tilsyneladende aktiv på sin Twitter-konto. Her har hun bl.a. i juni 2020 skrevet, at hendes søn er blevet fyret fra sit job pga. hendes kritiske tweets om Corona-epidemien i Beijing. Hun har bl.a. kritiserer den brutale inddæmningspolitik over for Corona. Æresmedlem af Dansk PEN fra 2014. Kontaktpersoner: Anne Marie Ejrnæs, Hanne Marie Svendsen og Connie Bork.

Gulmira Imin, digter og moderator for uighur-websitet Salkin, født 1978. Gulmira Imin blev fængslet 14. juli 2009. Hun blev idømt livsvarigt fængsel for påstået deltagelse i uroligheder i Urumqi 5. juli 2009. Ifølge rapporter blev hun udsat for tortur under de indledende forhør og tvunget til at underskrive et dokument, som hun ikke kendte indholdet af. Æresmedlem af Dansk PEN fra 2020. Kontaktperson: Anne Marie Ejrnæs

Ilham Tohti (m) forfatter, økonom og professor på Minzu Universitet i Beijing, født 1969. Tohti tilhører den etniske gruppe uighurerne og har i 2006 etableret et website, Uyghur Online, som havde til formål at tale uighurernes sag, men også at fremme dialogen mellem uighurerne og Han-kineserne. Han blev fængslet den 15. januar 2014 og senere samme år idømt livsvarigt fængsel for separatisme. Trods ihærdige protester verden over, bl.a. fra EU-parlamentet, er Ilham Tohti stadig fængslet. Tohti er blevet tildelt flere priser for sin kamp for demokrati, ytringsfrihed og menneskerettigheder, bl.a. i 2019 EU's menneskerettighedspris, Sahkarov-prisen. Ilham Tohti lider bl.a. af hjerteproblemer og risikerer ifølge oplysninger fra RSF at miste livet i fængslet. Æresmedlem af Dansk PEN fra 2014. Kontaktperson: Marianne Østergaard

Yao Wentian, forlægger fra Hongkong, født ca. 1941. Blev arresteret den 27. oktober 2013, anklaget for smugleri og i maj 2014 idømt en straf på 10 års fængsel. Alt tyder dog på, at fængslingen er politisk motiveret, og at Yao Wentian er kommet i myndighedernes søgelys på grund af sit samarbejde med den eksilerede dissidentforfatter Yu Lie. Yao Wentian har også udgivet flere bøger, der er forbudt i Kina. Yao Wentian lider af en række sygdomme, og han har under fængselsopholdet haft adskillige blodpropper. Yao Wentian står på Reporters Sans Frontieres' liste over ti kinesiske journalister og kulturpersonligheder, der på grund af manglende lægebehandling er i fare for at dø under fængselsopholdet, og der er ikke kommet nyt om hans helbred siden november 2017. Yiu-Man-tin/ Yao Wentians familie har anmodet om, at han frigives på grund af helbredsproblemer, men denne anmodning er blevet afslået. Hans fængselsdom på ti år er dog blevet nedsat med otte måneder. Han forventes at blive frigivet den 26. februar 2023, men foreløbig har vi ingen meldinger fået herom. Æresmedlem af Dansk PEN fra 2014. Kontaktpersoner: Anne Marie Ejrnæs, Hanne Marie Svendsen og Connie Bork.

SAUDI-ARABIEN

Raif Badawi (m) blogger og webredaktør, født 1983. Badawi etablerede i 2012 et website "Free Saudi Liberals" og blev i 2013 idømt ti års fængsel og 1000 piskeslag for at have krænket Islam. Oveni fik han forbud mod at forlade Saudi Arabien i ti år samt en bøde på 1,5 mio. kr. Raif Badawis kone Ensaf og parrets tre børn fik asyl i Canada, efter at han var arresteret og den canadiske regering har siden givet Raif statsborgerskab. Dansk PEN har fra 2014, sammen med menneskerettighedsorganisationer verden over, jævnligt protesteret over dommen. Den 11. marts 2022 blev Raif Badawi løsladt efter ti års fængsel. Han opholder sig nu i flg. hans kone på et sikkert sted i Saudi Arabien og har det efter omstændighederne godt, men han og familien har ikke mulighed for at mødes. Ensaf har startet en indsamling på nettet, for at samle penge ind til bøden på 1,5 mio. Håbet er, at de saudiarabiske myndigheder lader Raif rejse, hvis bøden bliver betalt. Æresmedlem af Dansk PEN fra 2014. Kontaktpersoner: Aase Schmidt og Mille Rode.

Ashraf Fayadh, saudiarabisk digter, filmmand og kunstner af palæstinensisk oprindelse, Født 1980.

Den 22. august 2022 blev Aashraf Fayadh omsider løsladt efter otte år og otte måneders fængsel. Trods fængsel og piskeslag er han efter sigende ved godt mod og helbred.
Fayadh blev arresteret i 2013 efter at han have haft en diskussion på gaden med en mand, der efterfølgende meldte ham til det religiøse politi. Han blev løsladt, men i januar 2014 blev han arresteret igen og anklaget for apostasi (frafald fra islam), og for upassende forhold til kvinder, baseret på et par billeder fra en reception, som politiet fandt på Fayadhs telefon. Anklagerne menes desuden at knytte an til en digtsamling, Ashraf Fayadh fik udgivet i Libanon i 2008. Anklagen for apostasi byggede alene på vidneudsagn fra den mand, Fayadh tidligere havde været i diskussion med, samt fra de to politifolk, der anholdt ham. I 2015 blev han idømt dødsstraf, men i 2016 blev dommen ændret til otte års fængsel og 800 piskeslag. Ashraf har været æresmedlem af Dansk PEN siden 2015. Kontaktperson: Mille Rode.

TYRKIET

Ahmet Altan (m) journalist og forfatter, født i 1950. I avissammenhæng har han arbejdet både som reporter, udlandsredaktør og senest i fem år som chefredaktør på dagbladet Taraf, hvor han stoppede i september 2012. Siden har han især haft fokus på sit forfatterskab og udgivet både fiktion og essays.
Ahmet Altan blev arresteret den 10. september 2016 og blev den 16. februar 2018 idømt fængsel på livstid uden mulighed for prøveløsladelse. Livstidsdommen blev siden

ændret til to domme på henholdsvis fem år og seks måneder og en dom på ti et halvt år.
Altan regnes for en af Tyrkiets store intellektuelle, og i Vesten er han især kendt som en markant journalist, men hans romaner og essays har været bestsellere i Tyrkiet siden 1980'erne. I efteråret 2018 udkom en ny essay- og erindringsbog fra fængslet. Den er ikke udgivet på tyrkisk, men 14 lande har købt bogen, og den udkom på dansk på Forlaget Underskoven i 2019 med titlen: "Jeg kommer aldrig til at se verden igen".
Ahmet Altan blev pludselig løsladt i april 2021, men sigtelserne mod ham er fastholdt, så han risikerer fortsat at blive fængslet. Æresmedlem af Dansk PEN siden 2018. Kontaktpersoner: Anne Marie Ejrnæs, Connie Bork og Hanne Marie Svendsen.

Deniz Zarakolu (m) forfatter og oversætter, søn af Ayşe Nur Zarakolu og Ragıp Zarakolu, begge forlæggere og menneskerettighedsadvokater. Deniz Zarakolu har bl.a. udgivet bøger om den politiske filosof Thomas Hobbes og om Tyrkiets retsvæsen. Han blev arresteret den 7. oktober 2011 i sit hjem i Istanbul som led i en bølge af arrestationer af intellektuelle med bånd til det pro-kurdiske Freds- og Demokrati-Parti (BDP). Han blev varetægtsfængslet og anklaget for ledelse af både en væbnet organisation (iflg. straffeloven) og en terrororganisation (iflg. anti-terrorloven). PEN er overbevist om, at det er falske anklager, og at han ikke har forbindelse til hverken terrorisme eller voldelige aktioner. Deniz Zarakolu blev frigivet den 27. marts 2014, efter to et halvt års varetægtsfængsling, men anklagerne mod ham er opretholdt, og han risikerer 6-12 års fængsel, hvis han dømmes. Deniz Zarakolu har dog ikke haft problemer med de tyrkiske myndigheder det sidste år. International PEN i London betragter opretholdelse af anklagerne mod Deniz Zarakolu som en årelang juridisk chikane. Desuden blev hans far Ragip Zarakolu i maj 2022 nævnt i tyrkiske statsmedier som en af de personer, Tyrkiet ønsker udleveret som led i accepten af Sveriges medlemskab af NATO. Æresmedlem af Dansk PEN siden 2013. Kontaktpersoner: Joan Schmidt, Connie Bork og Hüseyin Duygu.

To af Dansk PEN's æresmedlemmer fra Tyrkiet er nu på fri fod og lever et almindeligt liv, og har derfor ikke længere brug for at være æresmedlemmer af Dansk PEN.

Muharrem Erbey (m) advokat i menneskerettighedssager i det sydøstlige Tyrkiet og forfatter til adskillige artikler om kultur og menneskerettigheder samt udgiver af tyrkiske og kurdiske fortællinger. Muharrem Erbey kan igen arbejde som advokat. Har været æresmedlem af Dansk PEN siden 2013.

Ahmet Şık (m) journalist og politiker er nu medlem af Det tyrkiske parlament. Har været æresmedlem af Dansk PEN siden 2012.

Året kort:

JANUAR/FEBRUAR

7. februar – Tamm & Thorning i Tranquebar

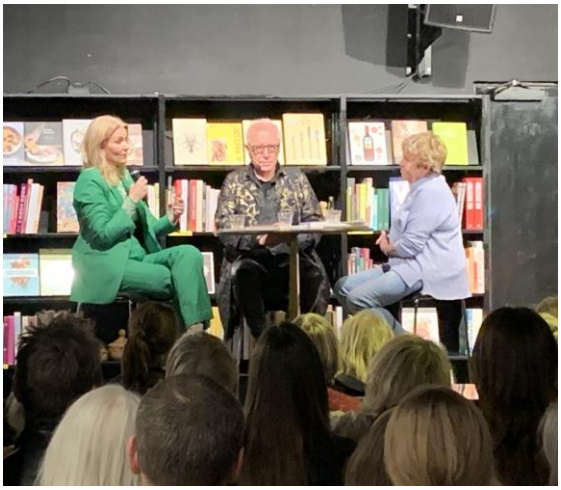

Vi havde indbudt Ditlev Tamm og Helle Thorning, - og med Lone Kühlmann som ordstyrer, til en samtale om køn, identitet, feminisme, #MeToo og magt.

10. februar - Fængselsdigte, forestilling v Karen Lise Mynster, Det Kongelige Teater

Skuespiller Karen-Lise Mynster havde dramatiseret Mahvash Sabets digte til en smuk, stærk og bevægende forestilling. PENs medlemmer fik tilbud om rabat på billetten og blev indbudt en samtale med Karen-Lise Mynster efter forestillingen.

21. februar – International Modersmålsdag

Dansk PEN inviterede til sprogarrangement på den internationale modersmålsdag den 21. februar 2022.

Arrangementet fokuserede på synliggørelse af fremmede sprog i Danmark. Arrangementet blev holdt i samarbejde med Dansk Oversætterforbund (DOF) i Dansk Forfatterforeningens lokaler på Christianshavn. Stor tak til paneldeltagerne Naja Blytmann Trondhjem, Anastasia Valentin Rasmussen, Orhan Dogru og. På den internationale modersmålsdag i 2023 vil der blive stiftet et sprognetværk, Dansk PEN Sprog (Dansk PEN-S), ligeledes i et samarbejde med Dansk Oversætterforbund

MARTS

17. marts - højtlæsning for Ukraine, Godsbanen i Aarhus og Tranquebar i Kbh.

I anledning af Ruslands angreb på Ukraine arrangerede Dansk PEN to synkrone offentlige oplæsningsarrangementer i henholdsvis Aarhus og København, til støtte for Ukraine.

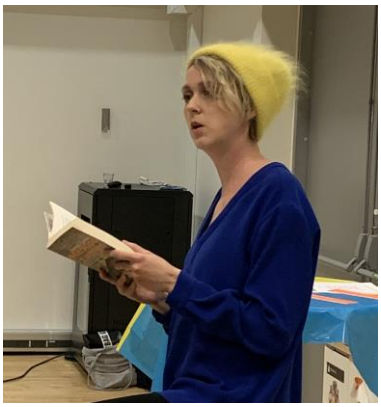

I Aarhus læste Louise Juhl Dalsgaard, Puk Qvortrup, Anna Klahn, Linda Karen Prahl Jørgensen, Helle Dalgaard og Christina Steenberg.

I København læste Henriette Rostrup, Claus Ankersen, Maja Lucas, Poul Lynggaard Damgaard, Thorvald Berthelsen og Kristina Stoltz.

Entréindtægterne blev efterfølgende sendt til PEN i Ukraine.

Stor tak til alle oplæserne og til Knud Lindholm Lau for at styre slaget i København, og til Tranquebar og Godsbanen for at lægge hus til.

22. marts – Generalforsamling

Årets generalforsamling blev vanen tro holdt i Dansk Forfatterforening på Christianshavn. PEN Ukraines præsident, forfatteren Andrei Kurkov var med på en skypeforbindelse fra Lviv.

APRIL

5. april – Om censur og forskningsfrihed, Trinitatis Sognehus i København

Dansk PEN havde inviteret Marie Vang Johansen, Stiig Markager og Heine Andersen til en samtale om censur, ytringsfrihed og landbrugslobbyens forsøg på at påvirke resultater og knægte forskningsfriheden.

30. april - Den Internationale Højskoles 100-års jubilæum

Dansk PENs Mille Rode var inviteret til at moderere en samtale om kunst og ytringsfrihed, med deltagelse af Københavns fribyforfatter Murshida Akter og Yasmine El Baramawy, der er musiker og fribykunstner i Malmø. Samay Hamed fra PEN Afghanistan var ligeledes med og talte ved arrangementet.

MAJ

5. maj - Peter Tygesen, Amdi og Tvind, Tranquebar

Dansk PEN havde inviteret forfatter Peter Tygesen til en samtale med Knud Lindholm Lau om Tygesens bog om Amdi Petersen og Tvind.

18. maj – Møde med fribyforfatter Murshida Akter

PENs medlemmer var indbudt til en samtale med Københavns fribyforfatter fra Bangladesh, Murshida, i gårdhaven ved Dansk PENs sekretariat på Christianshavn.

31. maj – Om censur og forskningsfrihed, Aarhus Universitet

På opfordring bad Dansk PEN Marie Vang Johansen, Stiig Markager og Heine Andersen om endnu engang at deltage i en samtale om censur, ytringsfrihed og landbrugslobbyens forsøg på at påvirke resultater og knægte forskningsfriheden, denne gang på universitetet i Aarhus.

JUNI

9. juni – Cuba: censur, chikane og fængslede kunstnere, forfatter og journalister

Den cubanske journalist Abraham Jiménez Enoa var Dansk PENs gæst ved et arrangement i Tranquebar Bogcafé, i en samtale med journalist Jørgen Laurvig, om Cuba efter den store demonstration i sommeren 2021, hvor hundredvis af aktivister, kunstnere forfattere og journalister blev arresteret. Enoa måtte flygte fra en fængselsdom og er nu i eksil i Spanien.

29. juni – møde med den ukrainske forfatter Halyna Kruk

I samarbejde med kultursammenslutningen WorldWide Words og Lyrikerne i Dansk Forfatterforening holdt Dansk PEN et arrangement med den ukrainske digter og medlem af PEN Ukraine Halyna Kruk som gæst i Dansk Forfatterforening.

AUGUST

14. august - Festivalafslutning, Forvandling eller ej. Om at finde nye veje videre

Endnu engang afsluttede Michael Svennevig sin festival nr. 15. af i gårdhaven ved PENs sekretariat på Christianshavn. Her optrådte Ulla Henningsen, Knud Vilby, Thulla, Linne Windfeldt Valling Rasmussen, Nicol

Savinetti, Mads Nygaard, Tina Vehage Lorien, Nora Dalum, Orhan Dogru, Ole Bundgaard, Karen Siercke og Benedicte Riis. Stor tak til alle og ikke mindst til Michael Svennevig for at lade PEN lægge have og myntete til.

SEPTEMBER

3.-4. september - Maratonoplæsning til støtte for Salman Rushdie

Som reaktion på det frygtelige attentat mod Salman Rushdie den 12. august, og for at vise støtte til Rushdie, til ytringsfriheden, litteraturen og den frie tanke inviterede Gyldendal sammen med en række andre forlag og litterære organisationer, heriblandt Dansk PEN, over 100 forfattere, oversættere, skuespillere, journalister og andre kendte stemmer til at læst op fra De Sataniske Vers i en maratonoplæsning, der varede hele weekenden.

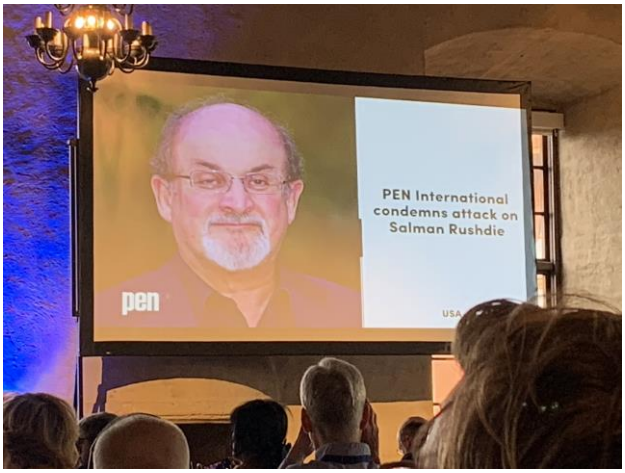

27. september til 1. oktober – International PEN-kongres, Uppsala

Dansk PEN sendte fire repræsentanter til kongressen, Cathrine Hasse, Mille Rode, Marianne Østergaard og Jørgen Chr. Wind Nielsen. Læs mere om kongressen ovenfor.

OKTOBER

5. oktober - Ytringsfrihed og censur i Østafrika, netværksstart, Salonen

Netværket Dansk PEN Afrika blev stiftet den 24. august 2022 på et formelt møde på Aarhus Universitet (DPU) i Emdrup. Formålet med Dansk PEN Afrika er at etablere en dialog med (forfulgte) skribenter samt forlæggere på det afrikanske kontinent. Mødet i Salonen var det første møde i netværket.

13. oktober - Holy Spider af Ali Abbasi, præmieredag

Dansk PENs medlemmer blev tilbudt fribilletter til præmierebiografer over hele landet, hvor filmen Holy Spider af den iransk-danske instruktør Ali Abbasi, blev vist. Filmen bygger på en virkelig historie om jagten på en seriemorder, der motiveret af religiøs fundamentalisme, myrder 16 prostituerede kvinder i en af Irans helligste byer.

27. oktober - Valgdebat, Danmarks ansvar for internationale menneskerettighedsforkæmpere

I samarbejde med Dignity, Mellemfolkeligt Samvirke, Free Al-Khawaja-kampagnen, IMS og Amnesty International, afholdt vi en valgdebat i Demokrati Garagen på Nørrebro. Emnet var, hvordan Danmark bør og bedst kan støtte rettighedsforkæmpere verden over, fra Iran til Hong Kong og fra Rusland til Bahrain. Politikere fra alle partier var indbudt, men kun tre partier mødte op, Konservative, Enhedslisten, Frie Grønne.

27. oktober – Foredrag v. professor Matei Candea, professor i socialantropologi ved Cambridge University: Comparative imaginaries of Freedom of Sceech. I samarbejde med DPU. Mødet blev samtidig vist online på Aarhus Universitet.

NOVEMBER

4.-6. november – Bogforum

Også i 2022 delte PEN stand med Forlaget U Press og Café Monde (v/ Mads Julius Elf), og sammen havde vi stablet et omfattende og meget alsidigt program på benene. Der skal lyde en meget stor tak til alle, der

stillede op til samtaler og bidrog med taler og oplæsning: Johs. Nørregaard Frandsen, der talte om H.C. Andersen som kulturel brobygger, Jesper Olsen fra Transparency International om offentlighedsloven, Christian Jensen og Steen Bech, der talte om Lykke-Per, Cathrine Hasse, der talte om trusler, chikane og drab på forfattere og journalister, der skriver om klimakrise og miljøproblemer, Per Øhrgaard, der fortalte om sine "Eftertanker" i samtale med Mads Julius Elf og Jes Stein Pedersen, Karen Klitgaard Povlsen og Johan Rosdahl, der præsenterede Karin Michaëlis som Årets klassiker 2022, Mathilde Walter Clark, der fremlagde sit bud på en parlør for klimakrisen, floskler om den grønne omstilling, Janus Kodal og Mads Bunch, der talte om drengeliv, Mikkel Thorup og Adam Paulsen der i samtale med Dorthe Chakravarty, talte om Rushdie og identitetspolitik, Martin Krasnik og Jakob Levinsen om Walt Whitmans Amerika, før og nu, Lone Theils om farlig journalistik i Mexico, Jakob Skovgaard-Petersen om behovet for at befri ordet Fatwa, Lone Kühlmann om Ret eller Retfærdighed, Jens Christian Grøndahl om angrebet på Salman Rushdie, Ivan Z. Sørensen og Marianne Wirenfeldt Asmussen i aktionssamtale for Rungstedlund og Karen Blixen, Iben Albinus og Nillou Zouy Johannsen om støtten til de iranske kvinder, Janne Teller om begrænsning af ytringsfrihed fra magten og majoriteten, Maja Lukas om forfatterne og klimakampen, Andrei Kurkov om krigen og forfatterne og Lizaveta Dubinka, om Ales Bialiatsky og kampen for et frit Belarus. Marianne Østergaard om den unge musiker og sanger Ablajan Awut Ayup og undertrykkelsen af den uighuriske befolkning og kultur, Lizaveta Dubinka om den fængslede belarusiske menneskerettighedsforkæmper og modtager af Nobels Fredspris 2022 Ales Bialiatski. Vi havde desuden et arrangement, "Tal om ytringsfrihed – ungdomsorganisationer i dialog med Dansk PEN", som var arrangeret af Mads Julius Elf og Cathrine Hasse; Statens Kunstfond støttede dette indslag, der er første skridt i retning af et længere samarbejde om unge og ytringsfrihed.

15.-20. november (online) - Fængslede forfatteres dag

Fra den 15. til den 20. november satte PEN verden over fokus på nogle af de forfattere, der lige nu er bag tremmer. I år var det José Rubén Zamora Marroquín (Guatemala), Narges Mohammadi (Iran), Server Mustafayev (Ukraine) og Tsitsi Dangarembga (Zimbabwe), der blev ført kampagne for. Vi deltog med opslag på Facebook, Twitter og i nyhedsbrevet til medlemmerne, Støttekredsen og andre.

DECEMBER

6. december - Breve til fængslerne

Traditionen tro mødtes en flok medlemmer i Dronningensgade i decembermørket, og skrev postkorthilsner til fængslede kolleger.

"State Sceurity punishes me for every letter I write, but I cannot stop breathing. It suffocates me to swallow the hard impulse of expression that sustains me".

Maria Cristina Garrido Rodríguez

Der blev sendt hilsner til forfatter, menneskerettighedsforkæmper og Nobelprismodtager *Ales Bialiatski* og filosof og forfatter *Uladzimir Mackievič,* begge fængslet i Belarus, til journalist og forfatter *Robert Posada Rosero* fra Colombia, der pt. er i eksil efter at have modtaget dødstrusler. Til digter og aktivist *Maria Cristina Garrido Rodríguez*, der afsoner en dom på syv års fængsel i Cuba.

Til den undersøgende journalist *Ismail al-Iskandrani's* familie, Ismail skulle i november 2022 være blevet løsladt efter syv års fængsel i Egypten, men han fortsat er fængslet. Til den britisk-egyptiske blogger og demokratiforkæmper *Alaa Abd El-Fattah*, der afsoner en dom på fem års fængsel og gentagende gange har været udsat for tortur og mishandling i fængslet. Til digter, sangskriver og aktivist *Galal El-Behairy*, der er æresmedlem af Dansk PEN og som efter tre års fængsel skulle løslades, men igen blev arresteret og varetægtsfængslet umiddelbart efter frigivelsen. Til den indiske underviser i lingvistik *Hany Babu*, der har siddet varetægtsfængslet siden juli 2020 uden at komme for en dommer. Til familien til vores iranske æresmedlem *Narges Mohammadi*, der igen har fået en dom på ti års fængsel. Hun har også tidligere været fængslet flere gange. Til *Roberto Saviano*, en italiensk forfatter og journalist, der risikerer op til tre års fængsel for et kritisk tweet han skrev i 2018 om en af de statsejede tv-kanaler. Til familien til den myrdede maltesiske journalist *Daphne Caruana Galizia*, der stadig kæmper for retfærdighed i forbindelse med drabet, der fandt sted i oktober 2017. Til den marokkanske journalist og chefredaktør *Soulaiman Raissouni*, der afsoner fem års fængsel i Cassablanca. Til forfatter og demokratiforkæmper *Wai Moe Naing*, der har været tilbageholdt i Myanmar siden april 2021.Til journalist *Miguel Mendoza*, der er idømt ni års fængsel for at poste kritiske kommentarer om regeringen i Nicaragua på Facebook og Twitter. Mendoza afsoner i isolation og har ikke haft besøg af familien siden august 2022. Til *Paola Ugas*, der er forfatter, redaktør og undersøgende journalist fra Peru. Ugas har modtaget utallige trusler og flere sagsanlæg for artikler om korruption samt psykisk og seksuel misbrug i en peruviansk religiøs organisation, Sodalicio de Vida Cristiana. Til den kurdiske digter *Ilhan Sami Çomak*, der under tortur har tilstået at være tilknyttet PKK, den tyrkiske forfatter og politiker *Selahattin Demirtaş*, der har været fængslet på terroranklager siden kupforsøget i 2016. Han fik en dom på fire år og otte måneder, men nye sigtelser er siden rejst mod ham og han risikerer nu fængsel på livstid. Til forlægger og menneskerettighedsforkæmper *Osman Kavala* og de syv med-anklagede i den såkaldte Gezi Park-sag, der startede i 2013 med omfattende demonstrationer i Istanbul. Kavala er anklaget for *forsøg på at vælte regeringen* og dømt til fængsel på livstid. De andre anklagede fik hver 18 års fængsel. Til redaktør og journalist *Nedim Türfent*, der i 2017 blev idømt otte år og ni måneders fængsel på anklager om støtte til terror. Til *Julian Assange*, stifteren af Wikileaks, der blev arresteret i april 2019 på den ecuadorianske ambassade i London, hvor han havde asyl og opholdt sig i næste syv år. I juni 2022 besluttede den britiske regering at godkende udleveringen til USA, hvor han risikerer en dom på 175 års fængsel. Til *Server Mustafayev*, Krim-Tatar fra Ukraine, journalist og menneskerettighedsforkæmper, der afsoner en dom på 14 års fængsel i Rusland. Til forfatter og essayist *Milagros Mata-Gil* fra Venezuela, der blev arresteret for at have skrevet og delt en artikel på WhatsApp. Hun er løsladt, men skal møde i retten hver tredivte dag. Til *Pham Doan Trang*, forfatter, forlægger og demokratiforkæmper fra Vietnam. Hun blev arresteret i 2020 og varetægtsfængslet, men har endnu ikke været for en dommer og sidst til *Tsitsi Dangarembga* fra Zimbabwe, forfatter og stifter af PEN Zimbabwe, der i september 2022 fik en dom på seks måneders fængsel, der kan eksekveres når som helst (det passer

myndighederne) indenfor de næste fem år. Hun er anklaget for at have deltaget i protester mod en korrupt regering i 2021.

20. december - Smugkro, Café Skotte og Stentoft i Sorø
På den lille stationscafé Skotte og Stentoft inviterede vi til FORBUDT JUL med Maria Tetzlaff, Per Øhrgaard, Marianne Østergaard, Klaus Rothstein og Sally Altschuler. De læste op af værker, som gennem tiderne har været forbudt eller på anden måde forsøgt undertrykt, ligesom Mille Rode præsenterede vores iranske æresmedlem Narges Mohammadi for publikum. Caféen var fuld, og der blev serveret suppe og vin på en kold, men hyggelig aften.

Medlemmer:

Vi så gerne at medlemsfremgangen var fortsat med samme fart i 2022 som året før, men det har ikke helt været tilfældet. Fra 442 medlemmer i 2021 kunne foreningen ved udgangen af 2022 tælle 449 registrerede medlemmer. Foreningens mulighed for at handle når der er behov for det, afhænger helt og aldeles af, at mange flere bidrager, ikke mindst med betaling af kontingentet. Virkeligheden er desværre den, at foreningen ikke kan opretholde sit sekretariat i den nuværende form, hvis økonomien ikke fremover bliver væsentligt styrket.

Bestyrelsen har fortsat en ambition om at nå op på 500 medlemmer, men det kræver at flere engagerer sig i opgaven. Derfor siger vi igen i år: **hvis I kender nogen der ikke er medlemmer, men som I mener måske burde være det, så sig endelig til. I kan enten give sekretariatet besked eller I kan foreslå at de selv henvender sig.**

Desværre har vi i årets løb – og i særlig grad i de første to måneder af det nye år, måttet tage afsked med en række medlemmer, der i mange år har været en trofast del af PEN: Mette Winge, Ritt Bjerregaard, Henrik Nordbrandt, Hans Hertel, Mette Dalsgaard og Tommy Flugt.

Æret være deres minde!

Støttekredsen:

Støttekredsen blev sin tid etableret med henblik på at forlag, foreninger, virksomheder mv. gennem medlemskab kunne indgå i et samarbejde med PEN og bidrage økonomisk til foreningens arbejde, men støttekredsen har hele tiden og i høj grad OGSÅ været for enkeltpersoner, der sympatiserer med foreningens formål og arbejde, men som ikke umiddelbart ser sig selv som en del af målgruppen for et regulært medlemskab.

Det er vigtigt at understrege, at bestyrelsen tolker foreningens vedtægter om almindeligt medlemskab ganske bredt. Det er fx ikke afgørende at man er *skrivende*. Som medlem af PEN kan man sagtens

Dansk PENs støttekreds i 2022

Dansk Journalistforbund
Gyldendal
Forlæggerforeningen
Gutkind
Folkeskolen &
Månedsmagasinet Undervisere
Lindhardt & Ringhof
People's Press
Per Nørhaven A/S
U Press
Aarhus Universitetsforlag
Forlaget Multivers

- samt en række enkeltpersoner

være bibliotekar, arbejde med film, tv- og radio, være blogger, web-, reklame-, forlags-, eller kommunikationsmedarbejder mv.
Det er heller ikke afgørende, at man beskæftiger sig med poesi eller skønlitteratur, det kan akkurat lige så vel være kunst, politik, journalistik, økonomi, forskning eller alle mulige andre fagområder, man har interesse i eller har specialiseret sig indenfor.
Vedtægternes forældede bestemmelse om, at man skal have bopæl i Danmark, ser bestyrelsen ligeledes relativt let på. Mange forfattere og andre har bosat sig i udlandet, men har stadigvæk en stærk tilknytning til og måske også deres primære publikum i Danmark. De er naturligvis også meget velkomne som medlemmer af PEN.
Vil man gerne støtte, og ønsker man ikke et almindeligt medlemskab af PEN, eller mener man ikke, at man i målgruppen, så er man mere end vedkommen som medlem af PENs Støttekreds.
Dansk PENs støttekreds er for alle og enhver, virksomheder, organisationer og foreninger såvel som enkeltpersoner, der sympatiserer med foreningens formål og arbejde og gerne vil støtte indsatsen.
Støttekredsens medlemmer inviteres til foreningens åbne arrangementer og de modtager vores nyhedsbreve. Desuden bestemmer de selv størrelsen på det beløb de vil støtte PENs arbejde med, blot forpligter de sig til at støtte med et fast, årligt beløb.

Økonomi:

Foreningens økonomiske situation er desværre fortsat vaklende. Vi har ikke andre faste indtægter end medlemmernes kontingenter, foruden de tilskud vi indimellem er heldige at få til arrangementer. Konsekvensen er, at foreningen mangler penge til at betale for en stærkt tiltrængt grundlæggende og nødvendig opdatering af hjemmesiden, der ikke har fungeret ordentligt i over et år.
Det betyder desværre også, at foreningens sekretariat fremover ikke vil kunne fungere med fast bemanding, medmindre der tilvejebringes en mere stabil finansiering af driften.
Bestyrelsen har besluttet at samle en fundraising gruppe, der udenom bestyrelsen kan hjælpe foreningen med at skaffe de trods alt relativt beskedne midler, der er brug for, for at sikre sekretariatet. Udvalgte medlemmer af Støttekredsen kan i foråret vente at blive kontaktet i den forbindelse, og det samme gør sig gældende for nogle af foreningens øvrige medlemmer.

Statens Kunstfond

Vi har i 2022 modtaget tilskud fra Statens Kunstfond til afholdelse af flere arrangementer, blandt andet til Bogforum og til to kommende bogudgivelser. Dansk Journalistforbund har støttet PENs kongresdeltagelse og de har sammen med Freelancegruppen og International Media Support støttet Abraham Enoas besøg.

Dansk Journalistforbund
Medier & kommunikation

IMS
GOOD JOURNALISM | BETTER SOCIETIES

Vi har desuden fået støtte fra **Andreas Harboes fond** til Bogforum og fra **Plums Fond**, der også i 2022 har huset foreningens sekretariat og desuden har accepteret, at en betydelig del af Mille Rodes tid går til PEN.

Bestyrelsen takker varmt alle, der har støttet økonomisk og bidraget til at de mange arrangementer og øvrige aktiviteter kunne gennemføres.

Der er desværre stadigvæk alt for mange medlemmer, der ikke betaler kontingentet til tiden, og som vi derfor må bruge tid og kræfter på at rykke. Vi opfordrer derfor endnu engang til, hvis man ikke allerede har gjort det, at man så enten laver en fast årlig netbanksoverførsel, eller tilmelder betalingen til PBS, så beløbet trækkes automatisk, når opkrævningen sendes ud.

På generalforsamlingen forrige år blev det besluttet at man kan dele sin kontingentbetaling over i to, så der betales 250 kr. i marts og 250 kr. igen i september. Foreløbig er der ingen der har benyttet sig af denne mulighed, men den er der. Det vil dog være en forudsætning, at kontingentet tilmeldes til fast betaling, enten via overførsel i netbank eller via PBS, så vi ikke skal sende opkrævninger ud to gange om året. Kontakt sekretariatet, hvis du ønsker at gøre brug af den mulighed.

Bestyrelsen i 2022:

Bestyrelsen konstituerede sig på sidste generalforsamling med Cathrine Hasse som præsident og Trine Andersen og Mads Julius Elf som vicepræsidenter samt Marianne Østergaard som kasserer. Den øvrige bestyrelse bestod i 2022 af Per Øhrgaard, Asef Soltanzadeh, Lone Theils, Jørgen Chr. Wind Nielsen, Mathilde Walter Clark, Niels Ivar Larsen og Jens Lohmann.